

OPŠTI USLOVI POSLOVANJA

MKF PRODEST BANJA LUKA

Banja Luka, februar 2023. godine

SADRŽAJ

1. UVODNE ODREDBE	3
1.1. UVOD	3
1.1.1. Pojam i primjena Opstih uslova poslovanja.....	3
1.1.2. Pojam Korisnika mikrokredita	4
1.1.3. Identifikacija Korisnika	4
1.1.4. Potpis Korisnika	4
1.1.5. Pojam Ugovora o kreditu.....	5
2. OPŠTE ODREDBE.....	5
2.1. OBAVEZE I PRAVA FONDACIJE I KORISNIKA	5
2.1.1. Obaveze i prava Fondacije	5
2.1.2. Posebne obaveze i prava Fondacije prema Korisniku	6
2.1.3. Obaveze i prava Korisnika.....	8
2.1.4. Pravo Korisnika na prigovor	9
2.1.5. Posebna prava i obaveze Korisnika.....	10
3. POSEBNE ODREDBE	11
3.1. PROIZVODI I USLUGE FONDACIJE.....	11
3.1.1. Krediti	11
3.1.2. Kamatne stope, naknade i troškovi.....	12
3.1.3. Povreda odredbi Ugovora o kreditu i raskid poslovnog odnosa	14
3.1.4. Prijevremena otplata kredita.....	15
3.1.5. Uslovi i način komunikacije	16
4. ZAVRŠNE ODREDBE	16
4.1. NAČIN RJEŠAVANJA SPORNIH SITUACIJA	16

1. UVODNE ODREDBE

1.1. UVOD

1.1.1. Pojam i primjena Opštih uslova poslovanja

Član 1.

Opštim uslovima poslovanja mikrokreditne fondacije „Prodest“ Banja Luka (u daljem tekstu: Opšti uslovi poslovanja) propisuju se standardni uslovi poslovanja koji se primjenjuju na Korisnike usluga (u daljem tekstu: Korisnike) MKF Prodest Banja Luka (u daljem tekstu: Fondacija), uslovi za uspostavljanje poslovnog odnosa između Korisnika i Fondacije, postupak komunikacije između Korisnika i Fondacije, kao i opšti uslovi obavljanja poslovanja između Korisnika i Fondacije. Opšti uslovi poslovanja su usklađeni sa propisima i zasnovani na pravičnom odnosu prema Korisniku, te su bazirani na sljedećim načelima:

- savjesnosti i poštenja;
- postupanja sa pažnjom dobrog stručnjaka u izvršavanju svojih obaveza;
- ravnopravnog odnosa Korisnika sa Fondacijom;
- zaštite od diskriminacije;
- transparentnog poslovanja i informisanja;
- ugovaranja obaveza koje su određene ili odredive;
- prava Korisnika na prigovor i obeštećenje

Fondacija se pridržava definisanih načela u svim fazama zasnivanja i postojanja odnosa sa Korisnikom. Osnova svih poslovnih odnosa između Korisnika i Fondacije je uzajamno povjerenje i obostrani interes.

Opšti uslovi poslovanja primjenjuju se na sve odnose između Korisnika i Fondacije nastale po osnovu Ugovora o kreditu.

Opšte uslove poslovanja, kao i njihove izmjene i dopune, Fondacija ističe na vidnom mjestu u poslovnim prostorijama i na internet stranici Fondacije www.prodestmkf.com, na jednom od zvaničnih jezika u BiH, u zakonom propisanom roku, a minimalno 15 dana prije njihove primjene.

Fondacija je u obavezi da za Korisnike koji su u okviru Zakona o izmjenama i dopunama zakona o mikrokreditnim organizacijama (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 116/2011 od 23.11.2011.) i Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga (Službene novine Federacije BiH broj 31/2014 od 23.04.2014) (u daljem tekstu: Zakon) definisani kao "Korisnici mikrokredita", omogući da se upoznaju sa Opštim uslovima poslovanja, te da im pruži odgovarajuća objašnjenja i instrukcije, koje se odnose na primjenu ovih uslova u vezi sa finansijskom uslugom, od strane za to profesionalno osposobljenih zaposlenih.

Fondacija je kroz posebne odredbe Opštih uslova poslovanja, Standardne informacione listove i obavezne elemente Ugovora o kreditu, a koji su usaglašeni sa odredbama Zakona, propisala standardne uslove poslovanja prema grupi Korisnika koje Zakon definise kao Korisnike mikrokredita (u daljem tekstu Korisnik).

1.1.2. Pojam Korisnika mikrokredita

Član 2.

Pod pojmom Korisnika mikrokredita podrazumjevaju se sva lica koja stupaju u poslovni odnos sa Fondacijom u cilju korištenja usluga mikrokreditiranja (u daljem tekstu Korisnik).

1.1.3. Identifikacija Korisnika

U skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugih zakonskih propisa, Fondacija je dužna da obavi identifikaciju Korisnika prilikom uspostavljanja poslovног odnosa i prilikom izvršenja svake transakcije.

Identifikacija podrazumijeva postupak utvrđivanja identiteta Korisnika i provjeru istog na osnovu dokumentacije, utvrđivanje stvarnog vlasnika, zakonskih zastupnika, pribavljanje podataka iz dokumentacije o svrsi, namjeni i prirodi poslovног odnosa, transakcije i redovno praćenje/monitoring preduzetih poslovnih aktivnosti Korisnika.

Za fizička lica, zakonske zastupnike preduzetnika, fizička lica koja participiraju u pravnom licu identifikacija se vrši uvidom i prikupljanjem podataka iz važeće identifikacione dokumentacije, sa slikom Korisnika u njegovoj ličnoj prisutnosti.

Za pravna lica identifikacija se vrši, u prisutnosti zakonskog zastupnika ili punomočnika pravnog lica, uvidom u originalnu ili ovjerenu kopiju isprava i druge poslovne dokumentacije, koja mora da bude ažurna i tačna, a odražava stvarno stanje Korisnika.

Poslovni odnos ili izvršenje transakcije neće se uspostaviti/izvršiti ukoliko Fondacija nije u mogućnosti sprovesti identifikaciju, bez obaveze da daje dodatna objašnjenja ukoliko dođe do saznanja ili opravdane sumnje da bi Korisnik stupanjem u poslovni odnos sa Fondacijom kršio zakonske propise ili štetio interesima Fondacije.

1.1.4. Potpis Korisnika

Član 4.

Korisnik/klijent je dužan da potpisuje dokumente na način kako je to učinjeno na identifikacionom dokumentu za fizička lica, odnosno na OP obrascu, kartonu deponovanih potpisa ili drugom dokumentu za poslovne subjekte.

Klijent koji je nepismen dokumente potpisuje na način da umjesto potpisa stavlja krstić i otisak desnog kažiprsta, a navedeno potvrđuju dva radnika Fondacije svojim potpisom uz napomenu "nepismen". U slučaju sumnje radnika u identitet nepismenog lica, Fondacija ima pravo da zahtjeva da Korisnik svoj otisak kažiprsta na dokumentu Fondacije ovjeri i od strane nadležnog organa za ovjere.

1.1.5. Pojam Ugovora o kreditu

Član 5.

Ugovor o kreditu u smislu Zakona o obligacionim odnosima i Opštih uslova poslovanja podrazumjeva saglasnost volja ugovornih strana baziranih na uzajamnom interesu i opštim načelima poslovanja.

Ugovor o kreditu se obavezno sačinjava u pisanoj formi i potpisuje od ugovornih strana, čime se potvrđuje njihova saglasnost sa odredbama samog Ugovora o kreditu. Svakoj ugovornoj strani se obezbjeđuje minimalno jedan primjerak potписанog Ugovora o kreditu.

2. OPŠTE ODREDBE

2.1. OBAVEZE I PRAVA FONDACIJE I KORISNIKA

2.1.1. Obaveze i prava Fondacije

Član 6.

Fondacija je u obavezi da:

- u poslovnim odnosima sa Korisnicima postupa sa profesionalnom i dužnom pažnjom, u skladu sa Zakonom, drugim propisima, aktima Fondacije i u skladu sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom praksom kao i načelom savjesnosti i poštenja;
- osigura da svi zaposlenici Fondacije čuvaju poslovnu tajnu odnosno informacije do kojih su došli kroz poslovni odnos s Korisnicima;
- na jasan i razumljiv način obavještava Korisnike o svojim aktivnostima, proizvodima i uslugama (oglašavanjem u sredstvima javnog informisanja, direktnom komunikacijom u pisanoj ili usmenoj formi, dostavljanjem, uručivanjem i činjenjem dostupnim informativnog i reklamnog materijala u ekspoziturma, internet prezentaciji ili na drugi način), pri čemu ovo obavještenje ne smije da sadrži netačne informacije, odnosno informacije koje mogu stvoriti pogrešnu predstavu o uslovima korišćenja proizvoda i usluga;
- jasno naznači obavezu zaključenja i Ugovora o sporednim uslugama (osiguranje) sa naznakom troškova, u slučajevima kada je to uslov zaključenja Ugovora o kreditu; odgovori u pisanoj formi i u zakonom određenom roku na pisane prigovore Korisnika koji smatraju da se Fondacija ne pridržava odredbi Zakona, Opštih uslova poslovanja, dobre poslovne prakse i odredbi zaključenog Ugovora o kreditu.
- Fondacija ima i druge obaveze u skladu s Ugovorom o kreditu, Zakonom o obligacionim odnosima, Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o mikrokreditnim organizacijama, Zakonom o zaštiti podataka, drugim propisima, ovim Opštim uslovima poslovanja i drugim aktima Fondacije.

Fondacija ima pravo da:

- slobodno odlučuje o izboru Korisnika;
- bez saglasnosti Korisnika blokira mogućnost, u cijelosti ili djelimično, korišćenja određenih proizvoda/usluga, raskine već uspostavljenu poslovnu saradnju radi zaštite od rizika izloženosti Fondacije pranju novca i finansiranju terorizma, odnosno u drugim slučajevima kada to proizlazi iz određene zakonske regulative;
- koristi i vrši obradu podataka u svrhu obavljanja djelatnosti, a u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka (Službeni glasnik BiH br. 49/06), te da podatke o poslovnom odnosu sa

Korisnikom dostavlja Kreditnom birou Centralne banke BiH, kao i organima i institucijama koji na osnovu zakona ili vršenja supervizije ili revizije ili kontrole korištenja sredstava ili izvođenja određenih poslova na osnovu ugovora sa Fondacijom, zbog prirode posla imaju ovlaštenja da zahtjevaju određene podatke;

- u slučaju prijevremene otplate kredita, Fondacija ima pravo na objektivno opravdanu i ugovorenu naknadu troškova koji su direktno u vezi sa prijevremenom otplatom kredita (uslovi prijevremene otplate i pravo Fondacije na naknadu su detaljno definisani u članu 14. Opštih uslova poslovanja);
- Fondacija ima pravo da u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima trećim licima ustupi svoja potraživanja od Korisnika i da ga o istome obavjesti;
- Fondacija ima i druga prava koja proizlaze iz Ugovora o kreditu i Zakona o obligacionim odnosima.

2.1.2. Posebne obaveze i prava Fondacije prema Korisniku

Član 7.

Zakon definiše obaveze Fondacije prema Korisniku u okviru različitih faza zasnivanja poslovnog odnosa.

Obaveze Fondacije u PREGOVARAČKOJ FAZI su:

- da informiše Korisnika o u slovima i svim bitnim karakteristikama usluge koju nudi u obliku STANDARDNOG INFORMACIONOG LISTA na reprezentativnom primjeru usluge, u pisanoj formi sa svim obavezanim elementima u skladu sa Zakonom. Svi podaci i informacije koje Fondacija nudi moraju biti ispisani jednakom veličinom slova i jednakom uočljivi u Standardnom informacionom listu, dok za klijente koji sklapaju ugovore u kancelarijama na području Federacije BiH podaci o efektivnim kamatnim stopama moraju biti iskazani uočljivije u odnosu na druge elemente standardnog informativnog lista kao i reklamnog materijala.;
- na zahtjev Korisnika Fondacija je dužna da razjasni podatke, pruži informacije i da adekvatna objašnjenja u vezi sa uslugom koju nudi, na način koji će Korisniku omogućiti da uporedi ponude različitih davalaca usluga, da sagleda prednosti, nedostatke i specifične rizike koje usluga može da prouzrokuje na njegov ekonomski položaj i procijeni da li usluga odgovara njegovim potrebama i finansijskoj situaciji, radi donošenja promišljene odluke o korištenju usluge;
- obezbjedi informaciju Korisnicima da imaju pravo da odustanu od zaključenog Ugovora o kreditu, bez navođenja razloga za odustanak, u roku od 14 dana od dana zaključenja Ugovora o kreditu, kao i informaciju o iznosu stvarnih troškova koje snose ukoliko odustanu od Ugovora o kreditu;

Obaveze Fondacije u FAZI PRIJE POTPISIVANJA UGOVORA O KREDITU su:

- da obavezno prije zaključenja Ugovora o kreditu procijeni kreditnu sposobnost Korisnika, jemca ili drugog lica koje lično obezbjeđuje ispunjenje obaveza Korisnika, na osnovu odgovarajuće dokumentacije i podataka dobijenih od Korisnika, uvidom u kreditne registre, uz pisano saglasnost lica na koje se podaci iz registra odnose, kao i javne registre i baze podataka;
- prije zaključenja Ugovora o kreditu Fondacija je dužna, uz prethodnu pisano saglasnost Korisnika, jemca ili drugog lica koje lično obezbjeđuje ispunjenje obaveze Korisnika međusobno informisati i upoznati sa dokumentacijom i podacima pribavljenim u postupku procjene kreditne sposobnosti, te upoznati jemca sa predmetom jemčenja, oblikom jemstva koji se ugovorom zahtjeva, obimom jemčeve odgovornosti na koju se obavezuje zaključivanjem Ugovora o solidarnom jemstvu. Fondacija je dužno da prije potpisivanja Ugovora o solidarnom jemstvu pribavi primjerak

Ugovora o davanju jemstva, zaključenog u pisanoj formi između Korisnika i jemca, a za čiji sadržaj Fondacija nije odgovorno;

- da Korisniku kao i jemcima po kreditu učini dostupnim sve bitne uslove i elemente Ugovora o kreditu iz kojih su jasno vidljiva prava i obaveze ugovornih strana, te na njihov zahtjev, bez naknade, pred nacrt Ugovora o kreditu radi razmatranja izvan prostorija Fondacije, u periodu koji je određen u Standardnom informacionom listu;

Obaveze Fondacije u FAZI ZAKLJUČENJA UGOVORA O KREDITU:

- Fondacija je dužna da Ugovor o kreditu koji zaključuje sa Korisnikom sačini u pisanoj formi i svakoj ugovornoj strani obezbijedi primjerak Ugovora o kreditu;
- Ugovor o kreditu mora sadržavati sve obavezne elemente Ugovora u skladu sa Zakonom
- Novčana ugovorna obaveza mora biti određena odnosno odrediva.
- Ugovori o kreditu ne mogu da sadrže opšte upućujuće norme na poslovnu politiku kada su u pitanju obavezni elementi Ugovora predviđeni Zakonom.
- Ako Fondacija namjerava da izmjeni neki od obaveznih elemenata Ugovora o kreditu zaključenog sa Korisnikom, dužna je da pribavi pisani saglasnost Korisnika prije primjene te izmjene, izuzev za izmjenupromjenjive kamatne stope, koja je ugovorena u skladu sa odredbama Zakona. Ukoliko Korisnik nije saglasan sa izmjenama obaveznih elemenata Ugovora o kreditu, Fondacija ne može jednostrano izmjeniti uslove iz Ugovora o kreditu, niti Ugovor o kreditu jednostrano raskinuti, odnosno otkazati, osim u razlozima predviđenim propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi;
- Fondacija ne može Korisniku staviti na raspolaganje kreditna sredstva prije isteka roka od 14 dana od dana zaključenja Ugovora o kreditu, izuzev na izričiti zahtjev Korisnika;
- Fondacija je dužna da na ugovoren način, a najmanje jednom godišnje, bez naknade dostavi Korisniku pisani izvod o stanju njegovog kreditnog zaduženja, uključujući podatke o iznosu otplaćene glavnice i kamate, kao i o iznosu preostalog duga, na način i putem sredstava informisanja kako je to propisano čl. 15 Opštih uslova poslovanja;
- Fondacija je dužna da u slučaju prebacivanja potraživanja iz Ugovora o kreditu drugoj finansijskoj instituciji koja ima dozvolu Agencije, obavjesti Korisnika o prenosu prava na drugu finansijsku instituciju;

Zakon definiše i prava Fondacije prema Korisniku:

- Fondacija ima pravo na obračunatu naknadu za obradu kredita u slučaju da Korisnik odustane od zaključenog Ugovora o kreditu, u roku od 14 dana od dana zaključenja Ugovora o kreditu, odnosno u kraćem roku ugovorenom za stavljanje kreditnih sredstava na raspolaganje na njegov izričiti zahtjev, pod uslovom da nije počeo da koristi kreditna sredstva,
- U slučaju prijevremene otplate kredita, Fondacija ima pravo na objektivno opravdanu ugovorenu naknadu troškova koji su direktno u vezi sa prijevremenom otplatom kredita, pod uslovom da je prijevremena otplata izvršena u periodu tokom kojeg se primjenjivala fiksna kamatna stopa (uslovi prijevremene otplate i pravo Fondacije na naknadu su detaljno definisani u članu 14. Opštih uslova poslovanja).

2.1.3. Obaveze i prava Korisnika

Član 8.

Korisnik je obavezan:

- da Fondaciji daje tačne i potpune podatke u fazi apliciranja, tokom utvrđivanja kreditne sposobnosti, prilikom zaključivanja Ugovora o kreditu, kao i prilikom monitoringa nakon isplate kredita;
- da u skladu sa aktima Fondacije dostavi dokumentaciju koja je obavezna kako bi se zasnovao poslovni odnos između Korisnika i Fondacije;
- da namjenski koristiti odobrene proizvode ako je namjena definisana osnovnim poslom;
- da na vrijeme izmiruje obaveze koje su nastale iz zasnovanog poslovnog odnosa Korisnika i Fondacije;
- da na zahtjev Fondacije izvrši dopunu instrumenata obezbeđenja koja su aktivirana kroz aktivnosti prinudne naplate;
- da nadoknadi sve troškove koji su prouzrokovani njegovim štetnim ponašanjem odnosno neispunjerenjem ugovorenih obaveza;
- da odmah, a najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana, obavijesti Fondaciju o promjeni adrese, ličnog imena i prezimena, identifikacionog dokumenta, o promjeni ili gubitku posla i drugim činjenicama koje mogu bitno uticati na poslovni odnos Korisnik - Fondacija;
- da odmah, a najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dana upisa u sudski registar, odnosno od dana nastale promjene koja se ne upisuje u sudski registar, pismeno obavijesti Fondaciju dostavljajući dokumentaciju o promjeni sjedišta ili o promjenama nastalim u vezi registracije Korisnika, naročito o promjeni zakonskog zastupnika, ili o planiranim/izvršenim statusnim promjenama (spajanje, pripajanje, podjela Fondacije i sl.), ili o značajnim promjenama na kapitalu, o postojanju prijedloga i/ili o pokretanju postupka stečaja, likvidacije nad Korisnikom/njegovim povezanim licima, i/ili o značajnim sudskim postupcima koji bi mogli biti od uticaja na poslovanje Korisnika, i/ili o neizmirenim poreskim i drugim obavezama prema državi i drugim povjeriocima koje utiču na poslovanje Korisnika, i/ili značajnim promjenama nastalim u poslovanju na polugodišnjem nivou, kao i da informiše Fondaciju o bilo kojoj drugoj činjenici koja bi mogla bitno da utiče na poslovni odnos Korisnik - Fondacija i izmirenje obaveza prema Fondaciji:

Korisnik ima pravo:

Korisnik ima pravo da se obrati Fondaciji usmenim, pismenim putem i zatraži od Fondacije informacije koje se odnose na:

- Uslove za realizaciju određenog proizvoda/usluge,
- Dokumentaciju koju Fondacija traži za obradu konkretnog zahtjeva,
- Nacrt Ugovora o kreditu,
- Podatke vezane za status i otplatu kredita,
- Visinu kamatnih stopa, naknada i troškova za određeni proizvod/uslugu,
- Druge informacije koje se odnose na uslove poslovanja Fondacije i konkretan odnos Korisnik - Fondacija.

2.1.4. Pravo Korisnika na prigovor

Član 9.

U skladu s internim procedurama Fondacije i Odlukama nadležnih Agencija za bankarstvo, Korisnik ima pravo da uputi prigovor kada smatra da se Fondacija ne pridržava odredbi Ugovora o kreditu, dobrih poslovnih običaja, opštih i posebnih uslova poslovanja, a na koji je Fondacija dužna da odgovori u roku od 15 dana od dana podnošenja prigovora ukoliko se prigovor podnosi za kancelarije koje posluju na teritoriji Republike Srpske

Ukoliko se prigovor podnosi za kancelarije koje posluju na teritoriji Federacije BiH, Fondacija je dužna da odgovori u roku od 30 dana od dana podnošenja prigovora.

Prigovori se mogu uputiti usmeno ili pismeno.

Usmeni prigovor

Usmeni prigovor se podnosi kreditnom službeniku koji vodi taj predmet, šefu filijale ili direktoru Fondacije.

Ukoliko podnositelj prigovora nije zadovoljan odgovorom ima pravo na podnošenje pismenog prigovora, a kreditni službenik, šef filijale, odnosno direktor Fondacije su dužni da ga poduče o tom pravu.

Ukoliko podnositelj prigovora direktno zove sjedište Fondacije (u daljem tekstu "Sjedište"), administrativni službenik koji radi na prijemu je dužan da ga uputi na mogućnost podnošenja usmenog prigovora kreditnom službeniku, šefu filijale ili direktoru Fondacije, kao i na mogućnost podnošenja pismenog prigovora. Ukoliko podnositelj prigovora i dalje insistira na razgovoru sa nekim iz Sjedišta potrebno je da administrativni službenik uzme osnovne podatke, broj telefona i saopšti podnosiocu prigovora da će ga neko u narednim danima kontaktirati telefonom.

Kreditni službenik, šef filijale i direktor Fondacije su dužni na zahtjev podnosioca prigovora, učiniti dostupnim pismene informacije o onim opštим uslovima poslovanja Fondacije koji su u vezi sa njegovim zahtjevom i dati odgovarajuća objašnjenja i instrukcije koje se odnose na primjenu tih uslova.

Pismeni prigovor

Pismeni prigovor treba da sadrži osnovne podatke o podnosiocu prigovora, kao i opis spornog odnosa s Fondacijom, koji je po njegovom mišljenju nastao kao posljedica nepridržavanja odredaba zaključenog Ugovora o kreditu, dobrih poslovnih običaja i/ili objavljenih Opštih uslova poslovanja od strane Fondacije. Sve pismene prigovore podnosioci prigovora treba da preporučenom pošiljkom proslijede u Sjedište. Isti se dostavljaju imenovanom službeniku za provođenje postupka po pismenom prigovoru klijenta/jemca.

Imenovani službenik je dužan da razmotri navode iz prigovora i podnosiocu prigovora dostavi odgovor, preporučenom pošiljkom s povratnicom, najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dana podnošenja prigovora ukoliko se radi o kancelarijama u Republici Srpskoj, a ukoliko se radi o kancelarijama u Federaciji BiH, odgovor se mora dostaviti najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od podnošenja prigovora.

Odgovor mora biti u pismenoj formi, potpun i razumljiv za podnosioca prigovora, da sadrži opis spornog odnosa, ocjenu osnovanosti prigovora, eventualne razloge zbog kojih je došlo do spornog odnosa, te

obavezno pravni savjet (klijent može pismeno obavijestiti Ombudsman za bankarski sistem koji je formiran u sklopu nadležnih Agencija, ukoliko nije zadovoljan odgovorom Fondacije).

Ukoliko imenovani službenik ocjeni da je prigovor podnosioca osnovan, odgovor Fondacije treba da sadrži i prijedlog za rješenje spornog odnosa, kao i rok do kojeg podnositelj prigovora treba da obavijesti Fondaciju da li taj prijedlog prihvata. Rok za dostavu pismenog odgovora podnosioca prigovora (preporučenom pošiljkom) ne može biti kraći od 15 (petnaest) niti duži od 30 (trideset) dana od dana prijema odgovora Fondacije.

Ukoliko podnositelj prigovora prihvati prijedlog Fondacije za rješenje spornog odnosa, provođenje postupka po prigovoru se smatra okončanim.

Prigovor Ombudsmanu za bankarski sektor pri nadležnoj Agenciji za bankarstvo

Ukoliko Fondacija podnosiocu prigovora ne dostavi odgovor na pisani prigovor u roku od 15 (petnaest) dana u Republici Srpskoj, odnosno 30 (trideset) dana u Federaciji BiH, od dana podnošenja prigovora ili ukoliko ocjeni da je prigovor neosnovan ili podnositelj prigovora ne prihvati prijedlog Fondacije za rješenje spornog odnosa, podnositelj prigovora ima pravo pismeno obavijestiti Ombudsman pri nadležnoj Agenciji za bankarstvo da je nezadovoljan ishodom postupka po prigovoru. Ukoliko se radi o klijentima iz Republike Srpske, prigovor se podnosi na adresu Vladike Platona 3, 78000 Banja Luka, a ukoliko se radi o klijentima sa područja Federacije BiH prigovor se podnosi na adresu Zmaja od Bosne 47b, 71000 Sarajevo. Ovo obavještenje treba da sadrži kraći opis spornog odnosa, vrijeme i mjesto njegovog nastanka, kao i odgovor Fondacije.

Ukoliko Ombudsman pri nadležnoj Agenciji za bankarstvo ocjeni da je prigovor podnosioca opravdan, može tražiti od Fondacije da se pismeno izjasni o navodima prigovora u roku od 8 (osam) dana.

Nadležna Agencija za bankarstvo obavještava podnosioca prigovora o izjašnjavanju Fondacije i informiše ga o mehanizmima zaštite njegovih prava u roku od 15 dana od podnošenja izvještaja.

2.1.5. Posebna prava i obaveze Korisnika

Član 10.

U skladu sa odredbama Zakona koji reguliše ovu oblast Korisnik ima pravo:

- da bude upoznat/informisan o uslovima za realizaciju određenog proizvoda/usluge kroz Standardni informacioni list;
- da od Fondacije dobije, bez naknade, nacrt Ugovora o kreditu radi razmatranja izvan prostorija Fondacije;
- da odustane od zaključenog Ugovora o kreditu, bez navođenja razloga za odustanak, u roku od 14 dana od dana zaključenja Ugovora o kreditu, odnosno u kraćem roku ugovorenom za stavljanje kreditnih sredstava na raspolaganje na njegov izričiti zahtjev, pod uslovom da nije počeo da koristi sredstva;
- da prijevremeno u potpunosti ili djelimično izmiri obaveze po Ugovoru o kreditu, prije roka za vraćanje, pri čemu ima pravo na umanjenje ukupnih troškova kredita za iznos kamate i troškova za preostali period trajanja Ugovora o kreditu (prijevremena otplata), ali je dužan da o namjeri prijevremene otplate kredita unaprijed pismeno obavijesti Fondacija u ugovorenom roku, odnosno, podnijeti Zahtjev za prijevremenu otplatu kredita na osnovu kojeg Fondacija Korisniku

izdaje Obračun po zahtjevu za prijevremenom otplatom kredita bez naknade, odnosno troška za Korisnika;

- da u slučaju nastupanja okolnosti koje ga dovode u teško imovinsko stanje podnese zahtjev Fondaciji za proglašenje zastoja u otplati (moratorijum) za određeni period u kom se ne obračunava zatezna kamata na dospjelo neizmireno potraživanje;
- ako Fondacija prenese potraživanje iz Ugovora o kreditu drugoj finansijskoj instituciji koja, ima dozvolu Agencije - Prijemniku, Korisnik prema Prijemniku ima ista prava koja je imao prema Fondaciji i može drugom prijemniku istaći, osim prigovora koje ima prema njemu, i one prigovore koje je imao prema Fondaciji iz Ugovora o kreditu, a Prijemnik ne može Korisnika dovesti u nepovoljniji položaj od položaja koji bi imao da to potraživanje nije preneseno i Korisnik zbog toga ne može biti izložen dodatnim troškovima.

U skladu sa odredbama Zakona koji reguliše ovu oblast Korisnik ima obavezu:

- da u pisanoj formi obavijesti Fondacija u slučaju da odustaje od zaključenog Ugovora o kreditu, u roku od 14 dana od zaključenja Ugovora, odnosno u kraćem roku ugovorenom za stavljanje kreditnih sredstava na raspolaganje na njegov izričit zahtjev, pod uslovom da nije počeo da koristi kreditna sredstva;
- da, ukoliko odustane od zaključenog Ugovora o kreditu u roku od 14 dana od dana zaključenja, plati naknadu za obradu kreditnog zahtjeva koja ne može biti veća od naknade u slučaju kada Korisnik ne odustane od kredita.

3. POSEBNE ODREDBE

3.1. PROIZVODI I USLUGE FONDACIJE

3.1.1. Krediti

Član 11.

Fondacija odobrava kredite namjenjene stanovništvu i kredite namjenjene poslovnim aktivnostima, koji po ročnosti mogu biti kratkoročni i dugoročni, a po namjeni, namjenski i nenamjenski.

Fondacija odobrava kreditne plasmane u KM, uz valutnu klauzulu u EUR-u .

Valutna klauzula podrazumjeva da se novčana obaveza Korisnika prilikom potpisivanja Ugovora o kreditu preračunava u EUR po važećem srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine i radi očuvanja realne vrijednosti čitavo vrijeme veže za EUR, te, da u slučaju promjene kursa Korisnik preostale obaveze po kreditu plata po obračunu konverzije prema kursnoj listi Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan dospjeća obaveza, ili na dan izvršenja obaveza ukoliko se obaveza ne izvrši na dan dospjeća.

Potencijalni Korisnik aplicira za kredit podnošenjem popunjeno potpisanoj obrascu zahtjeva za kredit. Fondacija od potencijalnog Korisnika, čiji zahtjev razmatra, zahtijeva i pribavlja sve podatke, informacije i dokumentaciju u skladu sa zakonskim propisima i internim procedurama Fondacije

Fondacija zasniva kreditni odnos sa Korisnicima koji zadovoljavaju uslove kreditne sposobnosti u skladu sa internim procedurama Fondacije.

Fondacija sa Korisnikom dogovara instrumente obezbeđenja kredita, zavisno od vrste kredita, kreditne sposobnosti Korisnika i procjene rizika samog plasmana.

Troškovi u vezi uspostavljanja instrumenata obezbeđenja utvrđuju se u Ugovoru o kreditu.

Fondacija sa Korisnikom zaključuje Ugovor o kreditu u pisanoj formi kojim se regulišu uslovi korišćenja odobrenog plasmana i međusobna prava i obaveze.

Fondacija će Korisniku prilikom zaključenja Ugovora o kreditu kao sastavni dio Ugovora uručiti i plan otplate kredita.

3.1.2. Kamatne stope, naknade i troškovi

Član 12.

Nominalna kamatna stopa

Fondacija na kredite koje odobrava, obračunava nominalnu kamatnu stopu (NKS) na godišnjem nivou, a ista je dostupna Korisniku u svim fazama prije zaključenja Ugovora i na samom Ugovoru o kreditu. Kamatna stopa se ističe u pregovaračkoj fazi, u okviru Standardnih informacionih listova i u okviru nacrtua Ugovora o kreditu, a u fazi zaključenja Ugovora na samom Ugovoru o kreditu.

Obračun kamate, za cijelo vrijeme korištenja i trajanja kredita, vrši se proporcionalnom metodom, na bazi 30 dana u mjesecu, 360 dana godišnje.

Nominalna kamatna stopa može biti fiksna ili promjenjiva.

Kamatne stope definisane kao fiksne su nepromjenljive za čitav period trajanja Ugovora o kreditu.

Kamatna stopa je promjenljiva ako njena visina zavisi od promjenljivih elemenata odnosno promjenljivih i fiksnih s tim što su promjenljivi elementi oni koji se zvanično objavljaju (referentna kamatna stopa - Euribor), na koje elemente ne može uticati jednostrana volja nijedne od ugovornih strana.

U slučaju promjene kamatne stope izrađuje se novi otplatni plan, za anuitete/rate koje dospijevaju nakon datuma promjene kamatne stope, a istije Korisnik kredita dužan preuzeti u prostorijama Fondacije nakon dobijanja obaveštenja.

Efektivna kamatna stopa

Efektivna kamatna stopa (EKS) predstavlja jedinstvenu cijenu kojom su obuhvaćeni kamata, naknade i troškovi koje plaća Korisnik kredita, a koji su vezani za plasman kredita.

Uz kamatu i naknadu za obradu kredita po kreditu se uvijek javlja trošak vezan za zahtjevani broj mjenica, a potencijalno se zavisno od vrste obezbeđenja kredita mogu javiti troškovi vezani za zahtjevanu polisu osiguranja, troškovi uspostave i vođenja hipoteke (obuhvataju troškove izdavanja izvoda iz registra nepokretnosti, troškove notarske obrade Ugovora o kreditu i troškove upisa založnog prava), troškove vođenja i uspostave zaloga na pokretnosti (obuhvataju troškove provjere zaloga i troškove registracije

zaloga). Troškovi obezbjeđenja koji se odnose na obezbjeđenje na kreditni plasman se ugovaraju u Ugovoru o kreditu.

Fondacija još u pregovaračkoj fazi u okviru Standardnog informacionog lista informiše Korisnika o iznosu EKS i ukupnom iznosu koji Korisnik mora da plati koristeći reprezentativni primjer. EKS je dostupna Korisniku kredita i kroz nacrt Ugovora o kreditu, kao i kroz sam Ugovor o kreditu i otplatni plan (otplatni plan je sastavni dio Ugovora o kreditu i uručuje se Korisniku kredita prilikom zasnivanja kreditnog odnosa).

Interkalarna kamata

Interkalarna kamata je kamata koja se obračunava u slučajevima kada se kredit stavlja u obračun određeno vrijeme nakon isplate kredita za taj period koji predstavlja razliku između ta dva datuma. Jednakaje redovnoj kamati po kreditu.

Zatezna kamata

Zatezna kamatna stopa se plaća ukoliko Korisnik kredita obaveze iz Ugovora o kreditu ne izvršava u roku, na dospjele neizmirene obaveze kada je od dospjeća proteklo 15 dana, Fondacija obračunava i naplaćuje zateznu kamatu od Korisnika kredita po kamatnoj stopi od 10,95% godišnje za kancelarije koje posluju u Republici Srpskoj, a u Federaciji BiH po stopi od 10,00%, ali ne po većoj stopi od zakonske zatezne kamatne stope određene odgovarajućim zakonskim propisima.

Naknade i troškovi

Fondacija po odobrenim kreditima naplaćuje jednokratnu proviziju za obradu kreditnog zahtjeva.

Visina provizije definisana je za svaki kreditni proizvod i definisana je na Ugovoru o kreditu, a dostupna je Korisniku u fazama prije zaključenja Ugovora u okviru Standardnog informacionog lista i nacrtu Ugovora o kreditu.

Po svakom kreditu javlja se trošak vezano za zahtjevani broj mjenica (trošak jedne mjenice je 5 KM)

Fondacija može da naplaćuje proviziju za prijevremenu otplatu kredita (detaljnije u članu 14). Visina naknade za prijevremenu otplatu definisana je u Ugovoru o kreditu, a dostupna je Korisniku u fazama prije zaključenja Ugovora na Standardnom informacionom listu i nacrtu Ugovora o kreditu.

Na zahtjev Korisnika, Fondacija će izdati potvrdu o stanju duga/zaduženosti besplatno. Ukoliko se na zahtjev Korisnika izdaje potvrda o stanju duga/zaduženosti po otplaćenom kreditu kao dokaz da nema više obaveza po istom, potvrda se takođe ne naplaćuje. Ukoliko se Korisnik obraća sa zahtjevom za obračun za prijevremenu otplatu kredita, predmetni obračun se ne naplaćuje.

Korisnik snosi i ostale troškove nastale po osnovu Ugovora kreditu kao što su: troškove notarske obrade, troškove procjene pokretne i nepokretne imovine, troškove pribavljanja polise osiguranja za pokretnu imovinu i nepokretnosti, troškove upisa u registra zaloga troškove uspostavljanja ostalih instrumenata obezbjeđenja, troškove ishođenja brisovne dozvole po otplati kredita kao i sve druge troškove koji su prouzrokovani neurednom otplatom kredita: troškovi slanja opomena (trošak jedne opomene je 5 KM i

jednak je stvarnom trošku slanja opomene koji podrazumjeva PTT trosak, trošak štampanja i kancelarijskog materijala), troškove vođenja sudskog postupka.

U skladu sa Zakonom koji reguliše ovu oblast trošak slanja opomene zbog neuredne otplate kredita, po Ugovorima o kreditu koji su zaključeni u terenskim uredima koji posluju na teritoriji Federacije BiH, se ne naplaćuju, odnosno, ovaj trošak snosi Fondacija.

3.1.3. Povreda odredbi Ugovora o kreditu i raskid poslovnog odnosa

Član 13.

Fondacija ima pravo da otkaže poslovni odnos zasnovan sa Korisnikom, te ima pravo da proglaši dospjelim ukupnu obavezu Korisnika prema Fondaciji i zahtjevati povrat cijelokupne obaveze sa kamatama i drugim troškovima i prije dospjeća, u slučaju sljedećeg:

- Fondacija nakon zaključenja Ugovora o kreditu ustanovi da je Korisnik prilikom aplikacije i odobravanja kredita dostavio lažne dokumente, isprave ili dao netačne, neistinite i nepotpune podatke, koji su bili bitni za donošenje odluke o odobrenju kredita, Korisnik odobreni proizvod ne koristi za odobrene namjene, ako je namjena definisana Ugovorom o kreditu,
- Korisnik ne dozvoljava vršenje monitoringa od strane zaposlenika Fondacije tokom otplate kredita,
- Korisnik u ugovorenim rokovima ne dostavlja informacije i dokumente o promjenama vezanim za dokumentaciju na osnovu koje je vršena identifikacija i ocjena kreditne sposobnosti prilikom odobravanja kredita, kao i promjenama sjedišta, adrese, mjesta prebivališta,
- Korisnik ne plati dva uzastopna anuiteta (u cijlosti ili djelimično), a ako se radi o višemjesečnom anuitetu ako korisnik kasni sa plaćanjem 30 i više dana od dana dospjeća anuiteta,
- Korisnik je u postupku stečaja ili likvidacije,
- Korisnik postane prijeteći insolventan ili njegov poslovni i transakcionalni računi budu blokirani,
- Korisnik na zahtjev Fondacije ne dostavi nove instrumente obezbeđenja, nakon što su prethodni iskorišteni prilikom pokušaja prinudne naplate,
- Korisnik izloži Fondaciju reputacionom riziku, zloupotrebom korištenja proizvoda/usluga Fondacije u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma,
- Korisnik bude pravosnažno osuđen za krivično djelo prevare, korupcije, organizovanog kriminala,
- Ako bilo kakva presuda, odluka, nalog za zapljenu ili izvršenje bude donesen ili izvršen nad bilo kojim sredstvima Korisnika ili ako bilo koja sredstva koja su data na ime obezbeđenja budu opterećena na drugi način,
- u svim drugim opravdanim slučajevima u kojima Fondacija procjenjuje da je naplata potraživanja Fondacije neizvjesna.

Kada se dogodi slučaj povrede Ugovora o kreditu, Fondacija ima diskretiono pravo da objavi povredu Ugovora o kreditu od strane Korisnika i aktivira instrumente obezbeđenja, kao i da jednostrano raskine/otkaže Ugovor o kreditu.

Na dan raskida/otkaza Ugovora o kreditu cijelokupan iznos kredita na način određen Ugovoromautomatski dospjeva za naplatu zajedno sa pripadajućom kamatom i ostalim potraživanjima. U slučaju raskida/otkaza Ugovora o kreditu, Fondacija može po sopstvenoj ocjeni, a radi potpunog namirenja svojih potraživanja po Ugovoru o kreditu, realizovati svaki i/ili sve dostavljene instrumente obezbeđenja.

U slučaju raskida/otkaza Ugovora o kreditu, Fondacija pisanim putem, preporučenom pošiljkom sa povratnicom, obavještava Korisnika o raskidu Ugovora o kreditu, odnosno ukupnom dospjeću kredita

dostavljanjem pisanog obavještenja na adresu klijenta, koja je navedena u Ugovoru o kreditu, odnosno na adresu na kojoj je Korisnik naknadno obavjestio Fondaciju. Ugovor o kreditu će se smatrati raskinutim/otkazanim i ukoliko Korisnik nije primio obavještenje o raskidu/otkazu zato što je promjenio adresu, a o promjeni iste nije blagovremeno obavjestio Fondaciju.

Otkazni rok je minimum 7 dana računajući od dana proglašenja raskida/otkaza Korisniku pismenim putem. Korisnik je obavezan da do isteka otkaznog roka izmiri cijelokupno potraživanje.

3.1.4. Prijevremena otplata kredita

Član 14.

Korisnik može vršiti prijevremenu otplatu kredita uz saglasnost Fondacije, ukoliko o toj namjeri obavijesti Fondaciju najmanje sedam dana unaprijed putem pismenog zahtjeva. Korisnik se u ovom slučaju obavezuje izvršiti prijevremenu otplatu kredita prema obračunu Fondacije. Ovaj obračun uz ukupno dospjele obaveze uključuje preostalu nedospjelu glavnicu, kamatu za broj dana korištenja kredita u tekućem mjesecu, zavisne troškove (troškovi opomena, zatezne kamate, pokretanja sudskog postupka) i opcionalnu naknadu za prijevremenu otplatu, a isključuje kamatu za preostali period otplate kredita po otplatnom planu.

Mikrokreditna organizacija ima pravo naplatiti objektivno opravданu i ugovorenou naknadu troškova od korisnika mikrokredita u vezi sa prijevremenom otplatom mikrokredita ako je iznos prijevremene optlate u periodu od godinu dana veći od 5.000 KM. Naknada se može ugovoriti do visine troškova nastalih zbog prijevremene otplate, a najviše do 1% iznosa mikrokredita koji se prijevremeno otpaćuje i to ako je period između prijevremene otplate i roka ispunjenja obaveza iz ugovora o mikrokreditu jednak ili duži od jedne godine, a ako je ovaj period kraći naknada ne može biti veća od 0,5% iznosa mikrokredita koji se prijevremeno otpaćuje.

Naknada za prijevremenu otplatu kredita ni u jednom slučaju ne može biti veća od iznosa kamate koju bi korisnik platio za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kada je kredit po Ugovoru trebao biti vraćen.

Za klijente iz Federacije Bosne i Hercegovine važeći su sljedeći uslovi:

Korisnik kredita ima pravo u bilo kojem momentu vratiti kredit, u potpunosti ili djelimično i prije roka određenog za vraćanje kredita.

Mikrokreditna organizacija ima pravno naplatiti naknadu u visini 1% od iznosa prijevremeno otpaćenog mikrokredita ako je period između prijevremene otplate i roka ispunjenja obaveze iz ugovora o mikrokreditu jednak ili duži od jedne godine. Ako je to period kraći od jedne godine naknada iznosi 0,5% od iznosa prijevremeno otpaćenog mikrokredita. Naknada za prijevremenu otplatu mikrokredita ni u jednom slučaju ne može biti veća od iznosa kamate koju bi korisnik platio za vrijeme od dana vraćanja mikrokredita do dana kada je mikrokredit po ugovoru trebao biti vraćen, niti veća od procentualnog iznosa koji se primjenjivao prilikom obrade mikrokredita.

3.1.5. Uslovi i način komunikacije

Član 15.

Komunikacija između Korisnika i Fondacije odvija se putem informativnog i reklamnog materijala u ekspoziturma Fondacije, internet prezentacije Fondacije, telefonskog kontakta, pošte, odnosno komunikacijom u pisanoj formi, elektronskim putem, SMS-om, kao i direktnom usmenom komunikacijom u poslovnim prostorijama Fondacije ili prostorijama Korisnika.

Korespondenciju, odnosno dopise koja Fondacija upućuje prema Korisniku, adresiraju se na poslednju poznatu adresu Korisnika.

U slučaju neuspješne poštanske dostave iz razloga pogrešne adrese, Fondacija će prestati da šalje dopise na taj način dok Korisnik ne dostavi obavjest o ispravnoj adresi. Takođe, Fondacija nema obavezu da dostavlja informacije elektronskim putem ako se nedvosmisleno utvrdi da e-mail i brojevi telefona ne pripadaju Korisniku, odnosno da se preko njih ne može stupiti u kontakt sa Korisnikom.

U zavisnosti od načina na koji je Fondacija uputilo dopis/obavještenje, smatraće se da je primljeno i to:

- ako je poslano putem SMS-a, na dan kada je SMS poslan Korisniku što se dokazuje potvrdom oslanju poruke;
- ako je poslano putem faksa - na dan kada je faks poslan Korisniku što se dokazuje odštampanom potvrdom oprispjeću faksa,
- ako je poslano putem pošte - po isteku uobičajenog vremena potrebnog za dostavu, odnosno datumom unijetim na potvrdu o prijemu,
- ako je poslano putem e-mail-a, na dan kada je e-mail poslan.

Svaka pisana korespondencija između Korisnika i Fondacije smatraće se primljenom od strane Fondacije sa datumom sa kojim je zavedena u knjigu pošte.

4. ZAVRŠNE ODREDBE

4.1. NAČIN RJEŠAVANJA SPORNIH SITUACIJA

Član 16.

Ukoliko u poslovnom odnosu između Korisnika i Fondacije dođe do sporne situacije ili različitih stavova po jednom pitanju, Fondacija će nastojati da spor riješi u dogovoru sa Korisnikom, solidarnim jencima i drugim povezanim licima uz uvažavanje obostranih interesa.

U slučaju da rješenje iz prethodnog stava ovog člana nije moguće, sporna situacija rješavaće se pred nadležnim sudom kako je u Ugovoru o kreditu definisano.

Član 17.

Opšti uslovi poslovanja stupaju na snagu danom donošenja, a primjenjuju se po isteku petnaestog dana od dana njihovog isticanja u poslovnim prostorijma Fondacije i na internet stranici Fondacije www.prodestmkf.ba

Broj: UO-II-4-1/23
Banja Luka, 27.02.2023. godine.

Predsjednik Upravnog odbora

Nataša Luburic

